

Πρόλογος

Κεντρικός σκοπός του βιβλίου αυτού είναι να προσφέρει μια ολοκληρωμένη πρόταση διδασκαλίας, που θα διέπεται από τις θεμελιώδεις αρχές της επικοινωνιακής προσέγγισης της γλώσσας, της κειμενολογίας και της διαθεματικότητας. Η διάρθρωση του συγκεκριμένου εγχειριδίου, ακολουθώντας την κατευθυντήρια γραμμή του σχολικού βιβλίου, έχει την ακόλουθη μορφή:

Κάθε ενότητα περιλαμβάνει:

- **Τη θεωρία:** Το θεωρητικό μέρος προτάσσεται και παρατίθεται με αναλυτικό, χρηστικό και εύληπτο τρόπο.
- **Απαντήσεις στις ασκήσεις του σχολικού βιβλίου:** Καλύπτονται υποδειγματικά όλες οι ερωτήσεις του σχολικού εγχειριδίου.
- **Συμπληρωματικές ασκήσεις:** Η παράθεσή τους αποβλέπει στην περαιτέρω εξοικείωση με τη θεωρία, στην αυτενέργεια και εξάσκηση του μαθητή.
- **Κριτήρια αξιολόγησης:** Η συγκρότησή τους προσαρμόζεται στον τρόπο αξιολόγησης του γλωσσικού μαθήματος.

Θα αποτελούσε πραγματική παράλειψη να μην εκφράσω τις ειλικρινείς μου ευχαριστίες στην Κ. Βασιλείου για τις χρήσιμες υποδείξεις και παρεμβάσεις στην αρτίωση αυτού του πονήματος.

Ως κατακλείδα αρμόζει να επισημανθεί ότι φιλοδοξία του συγγραφέα είναι να προσφέρει στο μαθητή και στον εκπαιδευτικό ένα βιβλίο-αρωγό με πληρότητα, εγκυρότητα και χρηστική αξία, που θα λειτουργήσει ως ερέθισμα για αξιολογότερες αναζητήσεις.

Δημήτρης Φαρμάκης
Θεσσαλονίκη 10 Γενάρη 2007

Περιεχόμενα

1η ΕΝΟΤΗΤΑ

Οι πρώτες μέρες σε ένα νέο σχολείο

Θεωρητικό μέρος

Παράγοντες επικοινωνίας	10
Τα είδη των προτάσεων ανάλογα με τα συστατικά τους	11

Λύσεις των ασκήσεων του σχολικού βιβλίου

A. Εισαγωγικά κείμενα	14
B. Επικοινωνία	16
Γ. Είδη προτάσεων	22
Δ. Λεξιλόγιο	29
E. Δραστηριότητες παραγωγής λόγου	31
Ας θυμηθούμε τι μάθαμε σ' αυτή την ενότητα	32

2η ΕΝΟΤΗΤΑ

Επικοινωνία στο σχολείο

Θεωρητικό μέρος

Προφορικός και γραπτός λόγος	34
Η δομή και το περιεχόμενο της παραγράφου	36
Η θεματική πρόταση	37
Οι λεπτομέρειες	40
Κατακλείδα πρόταση	42
Συνοχή	44

Λύσεις των ασκήσεων του σχολικού βιβλίου

A. Εισαγωγικά κείμενα	45
B. Είδη προφορικού και γραπτού λόγου	46
Γ. Η παράγραφος	53
Δ. Λεξιλόγιο	54

Ε. Δραστηριότητες παραγωγής λόγου	56
Ας θυμηθούμε τι μάθαμε σ' αυτή την ενότητα	58

3η ΕΝΟΤΗΤΑ

Ταξίδι στον κόσμο της φύσης

Θεωρητικό μέρος

Η περιγραφή	60
Η αφήγηση	61
Η μεθοδολογία της περίληψης	62
Μεθοδολογία και τεχνική στην οργάνωση του επιχειρήματος	76

Λύσεις των ασκήσεων του σχολικού βιβλίου

Α. Εισαγωγικά κείμενα	79
Β. Περιγραφή	80
Γ. Αφήγηση	86
Δ. Επιχειρηματολογία	94
Ε. Πολυτροπικότητα	101
Ας θυμηθούμε τι μάθαμε σ' αυτή την ενότητα	102

4η ΕΝΟΤΗΤΑ

Φροντίζω για τη διατροφή και την υγεία μου.

Θεωρητικό μέρος

Ονοματική φράση	104
Επιθετικός προσδιορισμός	106
Η κλίση των ουσιαστικών	108
Ιδιόκλιτα	111
Παραγωγή	115

Λύσεις των ασκήσεων του σχολικού βιβλίου

Α. Εισαγωγικά κείμενα	117
Β. Ονοματική φράση – Επιθετικός προσδιορισμός	118
Γ. Κλίση ουσιαστικών και επιθέτων	124
Δ. Παραγωγή και σύνθεση	131

Ε. Στοιχεία που συνοδεύουν τον προφορικό λόγο	134
ΣΤ. Λεξιλόγιο	135
Ζ. Δραστηριότητες παραγωγής λόγου	137
Ας θυμηθούμε τι μάθαμε σ' αυτή την ενότητα	138

5η ΕΝΟΤΗΤΑ

Γνωρίζω το μαγικό κόσμο του θεάτρου και του κινηματογράφου

Θεωρητικό μέρος

Ρηματική φράση	140
Το ρήμα	140

Λύσεις των ασκήσεων του σχολικού βιβλίου

Α. Εισαγωγικά κείμενα	145
Β. Το ρήμα	146
Γ. Παράγωγα ρήματα	157
Δ. Λεξιλόγιο	158
Ε. Το ρήμα στην αφήγηση	159
ΣΤ. Δραστηριότητες παραγωγής λόγου	162
Ας θυμηθούμε τι μάθαμε σ' αυτή την ενότητα	164

6η ΕΝΟΤΗΤΑ

Οι δημιουργικές δραστηριότητες στη ζωή μου

Θεωρητικό μέρος

Λειτουργίες - χρήσεις των πτώσεων του ουσιαστικού	166
Ομοιόπρωτοι προσδιορισμοί	169
Παράγωγα ουσιαστικά	170
Ο πλαγιότιτλος σε παράγραφο	171

Λύσεις των ασκήσεων του σχολικού βιβλίου

Α. Εισαγωγικά κείμενα	172
Β. Λειτουργίες – Χρήσεις των πτώσεων του ουσιαστικού	174
Γ. Παράγωγα ουσιαστικά	178
Δ. Παράγραφος – Πλαγιότιτλοι	180
Ε. Λεξιλόγιο	183
ΣΤ. Δραστηριότητες παραγωγής λόγου	184
Ας θυμηθούμε τι μάθαμε σ' αυτή την ενότητα	188

7η ΕΝΟΤΗΤΑ*Ο κόσμος μέσα από την οθόνη-εικόνα***Θεωρητικό μέρος**

Οριστικό και αόριστο άρθρο	190
Παράγωγα επίθετα	191

Λύσεις των ασκήσεων του σχολικού βιβλίου

A. Εισαγωγικά κείμενα	193
B. Οριστικό και αόριστο άρθρο	195
Γ. Παράγωγα επίθετα	200
Δ. Περιγραφή	202
Ε. Λεξιλόγιο	204
ΣΤ. Δραστηριότητες παραγωγής λόγου	206
Ας θυμηθούμε τι μάθαμε σ' αυτή την ενότητα	208

8η ΕΝΟΤΗΤΑ*Αθλητισμός και Ολυμπιακοί Αγώνες: Παρακολουθώ και συμμετέχω***Θεωρητικό μέρος**

Παρατακτική σύνδεση προτάσεων - Ασύνδετο σχήμα	210
--	-----

Λύσεις των ασκήσεων του σχολικού βιβλίου

A. Εισαγωγικά κείμενα	213
B. Παρατακτική σύνδεση – Ασύνδετο σχήμα	217
Γ. Αφήγηση	225
Δ. Δραστηριότητες παραγωγής λόγου	229
Ας θυμηθούμε τι μάθαμε σ' αυτή την ενότητα	232

9η ΕΝΟΤΗΤΑ*Ανακαλύπτω τη μαγεία της γνώσης***Θεωρητικό μέρος**

Συνταγματικός άξονας	234
Παραδειγματικός άξονας	235

Λύσεις των ασκήσεων του σχολικού βιβλίου

A. Εισαγωγικά κείμενα	237
B. Συνταγματικός άξονας	239

Γ. Παραδειγματικός άξονας	242
Δ. Λεξιλόγιο	246
Ε. Δραστηριότητες παραγωγής λόγου	247
Ας θυμηθούμε τι μάθαμε σ' αυτή την ενότητα	250

10η ΕΝΟΤΗΤΑ

Γνωρίζω τον τόπο μου και τον πολιτισμό του

Θεωρητικό μέρος

Υποτακτική σύνδεση προτάσεων	252
Η χρήση του κόμματος	253
Σημεία στίξης	257
Χρήση λεξικών	260

Λύσεις των ασκήσεων του σχολικού βιβλίου

A. Εισαγωγικά κείμενα	261
B. Υποτακτική σύνδεση των προτάσεων	264
Γ. Σημεία στίξης	272
Δ. Χρήση λεξικών	279
Ε. Δραστηριότητες παραγωγής λόγου	281
Ας θυμηθούμε τι μάθαμε σ' αυτή την ενότητα	284

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Συμπληρωματικές ασκήσεις	285
Απαντήσεις στις συμπληρωματικές ασκήσεις	294

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Κριτήρια αξιολόγησης	297
----------------------------	-----

1η ΕΝΟΤΗΤΑ

Οι πρώτες μέρες
σ' ένα νέο σχολείο

➔ Θεωρητικό μέρος

● ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Τι είναι η επικοινωνία;

Με τον όρο **επικοινωνία** εννοούμε την ανταλλαγή μηνυμάτων ανάμεσα σε δύο ή περισσότερους ανθρώπους. Για να πραγματοποιηθεί η πράξη της επικοινωνίας, απαιτείται: ο πομπός, ο δέκτης και ένας κώδικας. Όταν η ανταλλαγή μηνυμάτων διεξάγεται με τη χρήση γλωσσικών σημείων (λέξεων), τότε αναφερόμαστε στη γλωσσική επικοινωνία.

ΟΡΙΣΜΟΣ ▶

Ποια είναι τα απαραίτητα συστατικά της επικοινωνίας;

- **Ο πομπός:** αυτός που εκπέμπει το μήνυμα (ο ομιλητής, ο συγγραφέας).
- **Ο δέκτης:** αυτός που δέχεται το μήνυμα (ο ακροατής, ο αναγνώστης).
- **Ο κώδικας:** το σύστημα σημείων ή σημάτων ή συμβόλων με αρχές και κανόνες. Η γλώσσα είναι ένα παράδειγμα κώδικα.
- **Το μήνυμα:** κάθε πληροφορία, σκέψη, ερώτηση, επιθυμία που διατυπώνει ο πομπός.
- **Ο δίαυλος:** ο τρόπος (φυσικός ή τεχνητός) μετάδοσης του μηνύματος.
- Οι λειτουργίες εγγραφής (κωδικοποίησης) και ανάγνωσης (αποκωδικοποίησης) του μηνύματος.
- Οι συνθήκες επικοινωνίας.

Επισημάνσεις:

- 1 Ο πομπός διαμορφώνει κάθε φορά το λόγο του ανάλογα με:
 - α) το δέκτη
 - β) το σκοπό

2 Η γλωσσική επικοινωνία διακρίνεται:

- 1) **σε προφορική:** οι λέξεις ως ηχητικά σημεία
- 2) **σε γραπτή:** οι λέξεις αποδίδονται με γραπτά σύμβολα, οπτικά σημεία.

Σήματα και σύμβολα:

Η καθημερινή μας ζωή κατακλύζεται από διάφορα σήματα και σύμβολα. Τα σήματα και τα σύμβολα που παρέχουν πληροφορίες για ένα συγκεκριμένο θέμα συγκροτούν ένα σύστημα ή έναν κώδικα επικοινωνίας. Ιδιαίτερη σημασία για την επικοινωνία των ανθρώπων έχει ο γλωσσικός κώδικας, ο οποίος θεωρείται ως ο τελειότερος επικοινωνιακός κώδικας.

Ιδιαίτερη επισήμανση:

Στην εποχή μας, συχνότατα, πολλά κείμενα δε χρησιμοποιούν μόνο το γλωσσικό κώδικα, για να μεταδώσουν το μήνυμά τους, αλλά και πλήθος σήματα άλλων κωδίκων (π.χ. η ηλεκτρονική τεχνολογία που παρέχει νέες δυνατότητες παραγωγής κειμένων). Τα κείμενα αυτά, καθώς διαμορφώνονται σ' ένα πολυτροπικό τοπίο, δηλαδή σ' ένα τοπίο όπου συνυπάρχουν διάφοροι τρόποι αναπαράστασης, λέγονται πολυτροπικά και η επικοινωνία που λαμβάνει χώρα πολυτροπική.

● ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΑ ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΤΟΥΣ

Πρόταση είναι η μεγαλύτερη δομική μονάδα (το μεγαλύτερο σύνολο λέξεων) που οργανώνεται σύμφωνα με τους κανόνες γραμματικής μιας γλώσσας.

◀ ΟΡΙΣΜΟΣ

Επισήμανση:

Με βάση τον ορισμό διακρίνουμε δύο κυρίαρχα χαρακτηριστικά της πρότασης:

- ▶▶▶ την αυτονομία (μεγαλύτερη δομική μονάδα)
- ▶▶▶ τη γραμματική της οργάνωση (συντακτική και μορφολογική οργάνωση)

ΕΝΟΤΗΤΑ
1n

Οι προτάσεις με βάση τη δομή τους

α Απλή: ονομάζεται η πρόταση που αποτελείται από ένα υποκείμενο και το κατηγορήμα* στην απλή τους μορφή.

π.χ. Ο Λεωνίδας αγόρασε ποδήλατο

Y P A

* Κατηγορήμα

- ▶ Ρήμα
- ▶ Ρήμα + αντικείμενο
- ▶ Ρήμα + 2 Αντικείμενα (άμεσο + έμμεσο)
- ▶ Ρήμα + κατηγορούμενο

Σημείωση: Η απλή πρόταση δίνει απάντηση στα ερωτήματα **ποιος** και **τι**.

β Ελλιπτική: είναι η πρόταση από την οποία λείπουν ένα ή περισσότερα στοιχεία/λέξεις.

π.χ. Καληνύχτα (ενν. εγώ σου εύχομαι καληνύχτα)

Σήμερα Γεωγραφία, αύριο Γλώσσα και τέλος.

γ Σύνθετη: ονομάζεται η πρόταση που έχει περισσότερα από ένα υποκείμενα, όμοια αντικείμενα ή κατηγορούμενα

Y P K K K

π.χ. Ο καθηγητής αποδείχτηκε εργατικός, μεθοδικός και αποτελεσματικός.

δ Επαυξημένη: χαρακτηρίζεται η πρόταση που εκτός από τους κύριους όρους (Y-κατηγορήμα) εμπεριέχει και προσδιορισμούς

Y P προσδιορισμός

π.χ. Τα παιδιά γευμάτιζαν στην εξοχή

Κατηγοριοποίηση των προτάσεων ανάλογα με τις επικοινωνιακές ανάγκες του πομπού

α Αποφαντικές: ονομάζονται οι προτάσεις με τις οποίες ο πομπός αναφέρεται σε γεγονότα που πιστεύει ότι είναι αληθή και επιδιώκει να πληροφορήσει το δέκτη.

π.χ. Το εκλογικό αποτέλεσμα μάς αποκαρδίωσε.

β Ερωτηματικές: χαρακτηρίζονται οι προτάσεις που δηλώνουν την άγνοια του πομπού ως προς ορισμένες πληροφορίες.

π.χ. Ποιος προκάλεσε τη σύγκρουση;

Υ Προστακτικές: ονομάζονται οι προτάσεις εκείνες που δηλώνουν είτε προσταγή ή παράκληση.

Σημείωση 1: Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται και οι λειτουργίες της προτροπής και της παραχώρησης.

Σημείωση 2: Στις προτάσεις αυτές χρησιμοποιείται η τελεία ή το θαυμαστικό
π.χ. Βγείτε από την αίθουσα.

Δ Επιφωνηματικές: Αυτές εκφράζουν έντονο συναίσθημα (θαυμασμό, έκπληξη, ευαρέσκεια, κλπ.).

Σημείωση: Στο τέλος των επιφωνηματικών προτάσεων χρησιμοποιούμε θαυμαστικό.
π.χ. Τι υπέροχα που είναι εδώ!

ΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΤΥΠΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΤΙΣ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝΟΥΝ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ			
ΤΥΠΟΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	ΑΠΟΦΑΝΣΗ	ΕΡΩΤΗΣΗ	ΠΡΟΣΤΑΓΗ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ
ΑΠΟΦΑΝΤΙΚΗ	Ο Γιώργος βρίσκεται στην Πάτρα.	Θα ήθελα να μου πει κάποιος την ώρα (τι ώρα είναι).	Θα ήθελα ένα γλυκό (ενν. φέρε μου ένα γλυκό).
ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΗ	Ποιος δεν τον αγαπάει το Λεωνίδα; (εννοείται όλοι τον αγαπούν)	Τι ώρα είναι;	Δεν έρχεσαι λίγο εδώ; (ενν. έλα λίγο εδώ)
ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	Κοίτα θράσος! (ενν. έχει μεγάλο θράσος)	Πες μου, σε παρακαλώ την ώρα! (ενν. τι ώρα είναι;)	Βγες έξω (σε παρακαλώ)!

Λύσεις των ασκήσεων του σχολικού βιβλίου

A ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

1. [Πρώτη μέρα στο Γυμνάσιο]

Ερώτηση κατανόησης

Σελ. 11

Η κεντρική ηρωίδα του αποσπάσματος, η Άννα, είναι μαθήτρια της Α΄ Γυμνασίου. Στο απόσπασμα περιγράφεται η πρώτη μέρα στο νέο, άγνωστο σ' αυτήν, σχολείο. Φθάνει σ' αυτό, αφού περπάτησε σοβαρή και με βιαστικά βήματα, και, αφού παίρνει μια βαθιά ανάσα, μπαίνει στον αυλόγυρο του Γυμνασίου. Τότε, όμως, αισθάνεται να βουλιάζει. Συνειδητοποιεί ότι διαφέρει από τους υπόλοιπους μαθητές, καθώς αυτοί της φαίνονται «τεράστιοι», ενώ η ίδια είναι «σαν νάνος». Προχωρεί διστακτικά και αντιλαμβάνεται ότι την κοροϊδεύουν για το ύψος και τη δειλία της. Συγκρίνει τον εαυτό της με τις άλλες μαθήτριες και τον θεωρεί «βλαχαντερό», τη γεμίζουν αισθήματα μειονεξίας και γι' αυτό κοκκινίζει και απομονώνεται σε μian άκρη.

Τα συναισθήματα της Άννας τα καταλαβαίνουμε από την περιγραφή των κινήσεων και της συμπεριφοράς της αλλά, κυρίως, από την καταγραφή των σκέψεών της. Αρχικά, βιασύνη, λαχτάρα και ανυπομονησία να φθάσει στο Γυμνάσιο («Κατηφόρισε σοβαρή», «Διέσχισε γρήγορα», «Ούτε ματίτσα αριστερά και δεξιά», «Με βιαστικό βήμα...»), στη συνέχεια αγωνία και άγχος («Πήρε μια βαθιά ανάσα»), κατόπιν απογοήτευση και αίσθηση μειονεξίας και κατωτερότητας («Αμέσως όμως ένιωσε να βουλιάζει. Θεέ, πόσο τεράστιοι ήταν όλοι τους! Κι αυτή σαν νάνος!», «Και δες τι αέρα που έχουν όλες αυτές οι κυράτσες. Εγώ είμαι σαν βλαχαντερό! σκέφτηκε αναποκοκκινισμένη και ζάρωσε σε μια άκρη»), καθώς και δισταγμός («Πέρασε διστακτικά από δίπλα τους»).

2. [Μιλώ, ζωγραφίζω, γράφω]

Ερωτήσεις κατανόησης

Σελ. 11

1 Σε πολύ πρώιμα στάδια της ανθρώπινης προϊστορίας, οι άνθρωποι δεν επικοινωνούσαν μεταξύ τους με το λόγο. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιού-

σαν τα χέρια και το πρόσωπο, δηλαδή τις χειρονομίες και τις συσπάσεις του προσώπου, με τις οποίες προσπαθούσαν να μεταδώσουν το μήνυμά τους ο ένας στον άλλο. Έτσι, είχε δημιουργηθεί ένας κώδικας επικοινωνίας, ο οποίος υφίσταται και σήμερα είτε για τη μετάδοση μηνύματος σε κάποιον που βλέπει αλλά δεν ακούει είτε για πρόσδοση παραστατικότητας στο λόγο.

2 Οι πρώτες μορφές γραφής είναι απεικονίσεις στοιχείων του περιβάλλοντος (ανθρώπων, ζώων, αντικειμένων), που σχεδίαζαν οι προϊστορικοί άνθρωποι στα τοιχώματα των σπηλαίων όπου κατοικούσαν (π.χ. στην Ισπανία, Γαλλία κ.ά.) και ανάγονται στο 3.000 π.Χ.

Αυτά είναι τα λεγόμενα εικονογράμματα, με τα οποία μπορούσαν ν' αφηγηθούν και ολόκληρες ιστορίες. Επίσης, σταδιακά αναπτύχθηκαν και τα ιδεογράμματα, δηλαδή σύμβολα που απεικόνιζαν αφηρημένες έννοιες.

3 Η επινόηση του αλφαβήτου από τους αρχαίους Φοίνικες θεωρείται αληθινή επανάσταση στην ιστορία του ανθρώπου, ορόσημο στην εξελικτική πορεία του μέσα στο χρόνο. Με το αλφάβητο ο άνθρωπος περνά από τον προφορικό στο γραπτό λόγο, αποκτά νέες δυνατότητες και προοπτικές επικοινωνίας, καθώς η χρήση της γραφής συνοδεύεται από πολλαπλά πλεονεκτήματα. Χάρη στη γραφή αποθηκεύονται πληροφορίες, οπότε ο άνθρωπος δε χρειάζεται να τις συγκρατεί στη μνήμη του. Επίσης, μεταφέρονται πληροφορίες σε ανθρώπους που τους χωρίζει ο χρόνος και η απόσταση. Το γλωσσικό μήνυμα γίνεται ανεξάρτητο από το δημιουργό του και καθίσταται αθάνατο. Ακόμη η γραφή συντελεί στην αξιοποίηση των επιτευγμάτων των παλαιότερων γενεών, συνεισφέροντας έτσι στην ανάπτυξη των τεχνών και των επιστημών και επιταχύνοντας την εξέλιξη της ανθρώπινης κοινότητας. Είναι, εξάλλου, γνωστό ότι η γραφή διακρίνει την ιστορία από την προϊστορία.

ALEPH	Α	Α	TETH	Θ	Θ	PE	Π	Π	Χ	Χ
BETH	Β	Β	YOD	Ι	Ι	SADE	Σ	Σ	Ψ	Ψ
GIMEL	Γ	Γ	KAPH	Κ	Κ	KOPH	Κ	Κ		Υ
DALETH	Δ	Δ	LAMED	Λ	Λ	RESH	Ρ	Ρ	Ζ	Ζ
HE	Ε	Ε	MEM	Μ	Μ	SHIN	Σ	Σ		Ω
VAV	Υ	Υ	NUN	Ν	Ν	TAW	Τ	Τ		
		Γ	SAMEK	Σ	Σ		Υ	Υ		
HEH	Η	Η	AYIN	Ο	Ο		Φ	Φ		

Φοινικικό, ελληνικό και λατινικό αλφάβητο.

3. [Διάφοροι Κώδικες στη ζωή μου]

Ερωτήσεις κατανόησης

Σελ. 12

1 Στο κείμενο 3 παρουσιάζονται οι ακόλουθοι κώδικες:

- α) Ο κώδικας οδικής κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.), με τα σήματα και τους φωτεινούς σηματοδότες (φανάρια).
- β) Ο κώδικας των μαθηματικών, με τους αριθμούς και τα μαθηματικά σύμβολα (ανισώσεις).
- γ) Ο κώδικας της μουσικής, με τις μουσικές νότες, το πεντάγραμμο και το κλειδί του Σολ και του Φα.
- δ) Ο γλωσσικός κώδικας (αρχαία ελληνική γλώσσα, με γράμματα, τόνους και πνεύματα).

2 «Μητρός τε καί πατρός καί τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμιώτερόν ἐστιν ἢ πατρίς καί σεμνότερον καί ἀγιώτερον».

Πλάτων, Κρίτων 12 (4ος αι. π.Χ.).

Απόδοση της φράσης του Πλάτωνα στα νέα ελληνικά:

«Και από τη μητέρα και από τον πατέρα και από όλους μαζί τους άλλους προγόνους πιο πολύτιμο είναι η πατρίδα και πιο σεβαστό και πιο άγιο».

B ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

B1 Παράγοντες της επικοινωνίας

ΑΚΟΥΩ ΚΑΙ ΜΙΛΩ

Άσκηση 1

Σελ. 12

Στο κείμενο 1 τα λόγια του Γιώργου είναι τα εξής:

«Άννα!» [...] «Τι θες σε τούτο το προαύλιο;» [...] «Εμείς μένουμε στο κάτω προαύλιο. Δε σ' το 'πανε; Πάμε» [...]. «Εφέτος έχει έρθει ...μαθητές!»

Ο διευθυντής του Γυμνασίου λέει τα εξής:

«Δε θα ανεχτώ!» [...] «Και τώρα οι μαθητές ...από την πλαϊνή» [...]. «Δε θα ανεχτώ, είπα! ...οι μη συμμορφωθέντες!».